

16-19, σ. 479 αρ. 22, σ. 481-482 αρ. 25-27, σ. 484 αρ. 31, σ. 487 αρ. 36, σ. 489 αρ. 39, σ. 490-491 αρ. 41-42, σ. 492-494 αρ. 44-48, σ. 498-499 αρ. 57-59, σ. 500 αρ. 61.

599α

1789-1799. Έγγραφα που αφορούν τη ρύθμιση της διαμάχης μεταξύ των κατοίκων του Κάστρου και του Νεοχωρίου στη Νάξο για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και συμφωνία συνένωσης των δύο Κοινών. Κωνσταντινούπολη, Νάξος, Χίος.
Π. Ζερλέντης, «Διαμάχη ἐν Νάξῳ Καστρινῶν καὶ Νεοχωριτῶν», *Παρνασσός* 11/7 (1888), σ. 423-427.

600

1789-1821. Διοικητικά, δικαιοπρακτικά και εκκλησιαστικά έγγραφα. Βόστιτζα (Αχαΐα).
Μ. Μιχαλόπουλος, *Μαυρίκιον Αἰγιαλείας. Οἰκισμοὶ καὶ μετανάσται ἐν Ἀχαΐᾳ ἐπὶ Βενετῶν (1691). Καταγωγή πατριῶν. Ιστορική καὶ λαογραφικὴ μελέτη*, Ἀθήνα 1974, σ. 47-49, 50-53, 60-62, 67-75, 87-91.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΡΟΕΣΤΩΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΒΟΣΤΙΤΖΑΣ. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΑΦΙΔΟΦΥΤΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

1819, 18 Ιανουαρίου

«Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ, καὶ ἀποφασιστηκοῦ γράμματος, ἡμεῖς οἱ προεστοί, καὶ λοιποὶ Ἐγκάτοικοι τοῦ κασαπᾶ βοσθητῆζης συμφώνως, καὶ μὲ μίαν ψυχὴν, καὶ μὲ μίαν φωνήν, φανερόνῳμεν ὁμολογοῦμεν, καὶ ἀποφασίζωμεν ἀμεταθέτως, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦλθαν πρὸ χρόνων οἱ καλαβρυτινοί, ἀποκτήσαντες, καὶ φυτεύσαντες σταφῆδας εἰς τὸν κᾶμπον τοῦ κασαπᾶ μας, καὶ ἐκ τούτου μᾶς ἐπροξενήθη, καὶ μᾶς προξενεῖται μεγάλη ζημία εἰς τὸν τόπον μας, ἀπὸ τὴν αὐγάτησιν τῶν ἡμεροδουλίων, καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων εἰς δούλευσιν, καὶ περιποίησιν τῶν αὐτῶν ὑποστατικῶν, καὶ ἐπειδὴ προλαβόντως τὰ ὑποστατικά των ἦτον ὀλίγα, καὶ ἐξουσιαζώμενα μόνον ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους τῶν καλαβρυτῶν, καὶ ἐπειδὴ τὰ δοσῆματα τοῦ τόπου μας ἦτον πολλὰ ὀλιγώτερα, ἀπὸ ὅτι εἶναι τώρα δὲν τοὺς ἐξεσινερίζομεθα εἰς τὸ ὀλίγον χρεῖ ὅποῦ μᾶς ἔδιδαν, τώρα ὅμως ἐπειδὴ τὰ ὑποστατικά των ἔγιναν περισσώτερα ἀπὸ τὰ ἔδικᾶ μας, καὶ ἡ ἐκ τούτων ζημία μᾶς ἔγινε μεγαλητέρα καὶ τὰ δοσῆματα τοῦ τόπου μας, καθὼς καὶ ὅλων τῶν καζάδων αὐγάτησαν πολὺν περισσώτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄρχοντες, καὶ λοιποὶ καλαβρυτινοί, ὅχι μόνον δὲν καταπειθῶνται νὰ πληρώσουν τὸ χρεῖ τους κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως τῶν δοσημάτων, ἀλλὰ μάληστα ἀπὸ ἐκεῖ ὅποῦ μᾶς ἔδιδαν προτίτερον γρόσια δεκαοχτὼ τὴν

κάθε χηλιᾶδα, τώρα καταχρώμενοι τὴν γειτωνικὴν, καὶ φιλικὴν σχέσιν, ἰσχυρογνωμοῦντες μᾶς δίδουν γρόσια ὀκτώ, διὰ τοῦτο ἀπεφασήσαμεν νὰ τοὺς ζητήσωμεν μὲ οἷον δῆποτε τρόπον δυνηθῶμεν, κοινούμενοι εἰς καθὲ κρητήριον, τόσον ἐδῶ, ὅσων, καὶ εἰς βασιλεύουσαν, τὸ ὕμῃσι ἀπὸ ὅτι ἤθελε ἔρχεται εἰς ἡμᾶς τὸ χρέος, εἰς καθὲ χηλιᾶδος, ὅπου μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα, μὲ ὅλῃς ἐμπεριέχονται τὰ διὰ βασιλικὸν ὄρησμον, καὶ κοινῶν τυπωμάτων τοῦ Μωρέως δώσήματα, μὲ ὅλον ὅπου ἔπρεπεν νὰ πληρόνουν μέρος, καὶ ἀπὸ τὰ τωπικᾶ, δωσήματα, ὡσὰν ὅπου ἀπὸ τὸν ἴδιοιον βοεβόνδα δεκατίζονται, καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιοιον πελοῦκπασιν γίνονται μοναφεζά. Ὅθεν κοινῇ τῇ γνώμῃ ἐσυμφωνήσαμεν, ὅπου νὰ μὴν ἀφήσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φυτεύσουν εἰς τὸν κάμπον τοῦ κασαπᾶ μας σταφῆδας, ἐὰν δὲν μᾶς δώσουν χοτζέτι, ὅτι πληρώνουν τὸ χρεὶ τους, ἐμποδίζοντες αὐτοὺς δυνάμει τῶν ζαπητάδων μας καὶ διὰ νὰ ἐξετάζουν νὰ ἐπιστατοῦν, καὶ νὰ φροντίζουν, δίδοντες εἰς καθὲ περίστασιν ἴδῃσιν τῶν ζαπιτάδων, καὶ προεστοῦ μας, καὶ νὰ γίνονται εἰς καθὲ καιρὸν δαβαντζήδες δραστήριοι, ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, διωρῆζωμεν ἐπιτρόπους, καὶ βεκίληδές μας κοινῶς ...».

601

1789-1834. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Βαλιμή, Καραχουμάτι, Πύργος Ακράτας, Χαλκιάνικα (Αχαΐα).

Ἄ. Φωτόπουλος, «Λαογραφικά τῆς ἀνατολικῆς περιοχῆς Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων», *Ἐπετηρὶς τῶν Καλαβρύτων* 12-13 (1980-1981), σ. 57-79, αρ. 1-20 (= Ἄ. Φωτόπουλος, *Ιστορικά καὶ λαογραφικά τῆς ἀνατολικῆς περιοχῆς Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων*, ἥτοι τῶν τ. δήμων Ἀκράτας - Αἰγείρας - Κραθίδος - Φελλόης καὶ Νωνακρίδος, τ. Β', Ἀθήνα 1982, σ. 57-79, αρ. 1-19).

ΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΥΔΡΟΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΦΥΤΕΙΩΝ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ

1830, 1 Ιουλίου

«... Τὴν σήμερον φανερώνομε καὶ ἐσυμφωνήσαμε ὅσοι ἔχομε ἀραποσίτια Ἀποκάτω Βρύση καὶ κάτω καὶ ἐδιωρίσαμε νερολόγο καὶ δραγάτη τὸν Ἀντρέϊκο Βουργιδᾶ. Δίνει τὸ νερὸ τοῦ καθενὸς μὲ τὴν ἀράδα ἀναλόγως εἰς δὲ ὅλα τὰ νερὰ τῆς βρύσης τῆς Ἀμμοκύλας, τὰ δύο ἀντάκια τὰ κερύζια τοῦ Μελισσᾶ τῆς βρύσης. Ὅμοίως νὰ φυλάξῃ καὶ τὰ ἀραποσίτια ὅσο νὰ τὰ μαζώξωμε· νὰ φυλάξῃ τὶς κορφάδες καὶ τὰ φασόλια, ζῶα καὶ μαρτίνια, νὰ μὴν μπαίνουν εἰς τὰ ἀραποσίτια οὔτε σὲ ἀναβόλες καὶ ἂν οὕτως θέλῃ γένει ζημία νὰ τὴν ἀποκρένεται ὁ ἴδιος ὁ τραγάτης, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ὁ νοικοκύρης τὸν ζημιωτὴν. Ὑποσχόμεθα καὶ ἐμεῖς καὶ τοῦ δίνωμε τὴν ἐξουσίαν ὅ,τι πρᾶμα πιάσῃ μέσα εἰς σὶ ἀραποσίτια νὰ παίρνῃ ποδοκόπι στὸ κάθε κεφάλι στὰ χοντρά γρόσια δύο, στὸ λιανὸ παράδες εἴκοσι. Καὶ ἂν οὕτως καὶ τοῦ ἀντρωθῇ τινὰς τόσον διὰ τὸ νερόν, τόσον καὶ διὰ τὴν ζημιά, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ κρητήριον νὰ παρησιάζῃ τὸ γράμμα μας νὰ παιδεύεται καὶ νὰ ξοδεύεται ἀσστηρῶς ὅποιος χαλάει τὸ σύστημα τοῦ χωριοῦ μας. Καὶ νὰ ἔχωμε νὰ τοῦ δίνωμε διὰ τὸν μιστόν του ἀραποσίτι μισάδια δέκα, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν ὁ παιρδάρης, ὅποιος ζημιώσῃ ἀραποσίτι νὰ κόβῃ τ' ἀραποσίτια ἀπὸ τοῦ ζημιωτῆ, νὰ τὰ δίνῃ τοῦ κάθε νοικοκύρη ὅπου ζημιώνεται ...».

